

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

*För kännedom:
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktiges presidium
Partiernas gruppledare*

Socialnämnden**Granskning av anskaffning av vikarier inom äldreomsorgens särskilda boenden**

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Övertorneå kommun har vi granskat om socialnämnden säkerställer att vikarieanskaffningen inom äldreomsorgens särskilda boenden bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. I granskningen har vi biträttats av sakkunniga från PwC. Resultatet av vår granskning finns redovisat i bifogad revisionsrapport.

Vår sammantagna bedömning att socialnämnden till viss del har en ändamålsenlig vikarieanskaffning men att den interna kontrollen inte är tillräcklig. Utöver analys av befintliga styrdokument och statistik baseras våra ställningstaganden och tillhörande bedömningar på de intervjuer som genomförts i Övertorneå. Från genomförd granskning vill vi framförallt lyfta fram följande iakttagelser:

Kontrollområden	Bedömning
Hur stor är mängden frånvarotid under ovanstående period och hur stor del av personalens frånvaro är oplanerad och på vilket sätt ersätts frånvarande personal?	Det är svårt att få fram tillförlitlig statistik då inte alla särskilda boenden använder sig av IT-verktyget Bemanna utan anskaffar vikarier på egen hand via exempelvis telefon. Den totala frånvaron under tiden 2011-01-01--2012-04-30 för de olika särskilda boendena är totalt 39 805,56 timmar. Det motsvara ca 15 årsarbetare.
Hur fördelar sig frånvaroorsaker mellan planerad respektive oplanerad frånvaro? (t.ex. sjukdom, semester, utbildning m.m.?)	Semester står för 47 % av frånvaron och sjukdom för 30 %.
Hur mycket av frånvarotiden av personal ersätts? (t.ex. vikarieintag, extrabemanning, övertid etc.)	Vår bedömning efter intervjuer är att all frånvaro ersätts. Det finns inget uppdrag till verksamheterna om att korta ner arbetspass och/eller att inte ersätta ordinarie personal vid frånvaro. Det finns inte heller något uppdrag om att vara restriktiv med extra bemanning eller likande.

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

Hur följs upprättade rutiner för anskaffning av vikarier?	Granskningen visar att det finns skriftliga rutiner för Särkivaaragården. Vid de övriga boendena saknas skriftliga rutiner för vikarieanskaffning.
Är socialnämndens rutiner ändamålsenliga och kända av medarbetare för anskaffning av vikarier?	Vid intervjuerna framkom att rutiner på övergripande nivå saknas och det är svårt att få fram tillförlitlig statistik på antalet vikarier och orsaker till att vikarier tas in på enhetsnivå och övergripande nivå.
Har kommunens socialnämnd en ändamålsenlig organisation för kommunens arbete med vikarieanskaffning med tydliga uppdrag och ansvarsfördelningar till kommunens personal inom äldreomsorgen?	Granskningen visar att verksamheterna är relativt nöjda med vikarieanskaffningen i dagsläget.
Är den interna kontrollen avseende vikarieanskaffning vid kommunens äldreomsorg tillräcklig?	Vår bedömning är att det är svårt att följa upp vikarieanskaffningen inom det granskade området och därmed svårt att kontrollera hur vikarieanskaffningen fungerar. Verksamheterna använder olika metoder för att ersätta frånvarande personal och detta medför att statistik måste hämtas från olika datasystem och/eller sammanställas manuellt om uppgifter överhuvudtaget finns tillgängliga.

För det fortsatta utvecklingsarbetet av vikarieanskaffningen rekommenderar vi socialnämnden att:

- Att ytterligare tydliggöra roller och uppdrag för vikarieanskaffningen i verksamheterna och att detta följs upp, utvärderas och återrapporteras till socialnämnden kontinuerligt
- Vidareutveckla rutinerna för vikarieanskaffning och uppföljning av denna som är gemensamma för hela förvaltningen genom att besluta om *hur* vikarier anskaffas samt utveckla gemensamma frånvaroorsaker och uppgifter om antal beställda vikarier baserat per frånvaroorsak
- Upprätta gemensamma rutiner för hur vikarieanskaffning ska ske och vilka uppgifter som ska finnas med vid beställning av vikarier. Detta för att möjliggöra uppföljning och kvalitetssäkring av socialnämnden, både ur ett ekonomiskt- och ett brukarperspektiv
- Utvärdera pooltjänsterna inom äldreomsorgen avseende nyttjandegrad och nöjdhet för verksamheterna

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

- Se över och utred möjligheten att eventuellt ändra grundbemanningen och rörligheten av omvårdnadspersonal mellan de särskilda boendena
- Se över och utred möjligheten till mer flexibel schemaläggning

I övrigt hänvisar vi till de iakttagelser, bedömningar och förslag som återfinns i bifogad revisionsrapport.

För revisorerna i Övertorneå kommun

Karl-Erik Taavo, ordf

Roland Hedlund, revisor

Bilaga: Revisionsrapport "Granskning av anskaffning av vikarier inom äldreomsorgens särskilda boenden Övertorneå kommun", december 2012, PwC.